

SIBENIK, 18. PROSINCA 1963.

BROJ 587

GODINA XII

List izlazi svake srijede — Uređuje redakcijski kolegij — Glavni i odgovorni urednik — NIKOLA BEGO — Uredništvo: Sibenik - Ul. Petra Grubišića 3 — Telefon uredništva 22-62 — Ru-kopisi se ne vraćaju

šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

Cijena 20 dinara — Izdaje Novinsko-izdavačko poduzeće »Štampa« Sibenik — Direktor MARKO JURKOVIĆ — Mjesečna pretplata za SFRJ 100 dinara, za inozemstvo 200 dinara — Tekući račun: Komunalna banka Sibenik 435-11-8 — Telefon štamparije 22—28 i 29—52

NAŠA ARMIJA

Rodila se u plamenu Narodnooslobodilačke borbe, u krvi najboljih sinova i kćeri svoje domovine. Rasla je i razvijala se kroz Narodnu revoluciju. Njeno stvaranje bilo je sasvim drukčije od stvaranja bilo koje druge armije u svijetu.

Prva proleterska brigada formirana je 22. decembra 1941. godine u malom mjestu Rudo. Formirana je u stalnoj decembarskoj mečavi, u predahu između Prve i Druge neprijateljske ofanzive. Njeni bataljoni sustizali su se i spajali poslije teških marševa i borbi, a njen komandant Koča prevalio je pješice put od preko 70 kilometara po zavejanim prtinama Birča i Romanije, da bi primio stroj svoje brigade.

Tako su formirane i ostale jedinice narodnooslobodilačke vojske. Kroz neprekidne borbe i napore, kroz četiri surove godine rata, stvorena je Jugoslavenska narodna armija.

Ona je vjerno izvršila zakletvu, koju je položila svome narodu još u početku stvaranja. S izvanrednim heroizmom i sa neiskazanim zanosom štitila je čast i slavu svoje domovine i branila živote i domove svojih naroda. Pucalo je sa svih strana na tu vojsku, ali je ona hrabro odoljevala protiv mnogobrojnih neprijatelja, vodila borbe pod takvim uslovima, kakve vojna historija ne pamti, i na kraju pobijedila i izvojevala slobodu svojim narodima.

Ona je prije svega narodna armija. U njene redove, u njene borbene strojeve, naši narodi su davali najdraže što su imali — svoje sinove i kćeri. Na taj način stvorena je neraskidiva veza po krvi, koja se tokom Narodnooslobodilačke borbe manifestirala u svim prilikama. Nema učesnika našeg Oslobođilačkog rata, koji se ne bi mogao sjetiti primjera duboke, spontane veze između naše vojske i naroda. Svaka naša brigada bila je vezana za neki kraj. Kad bi se partizanske brigade vraćale u svoje krajeve, izlazilo je malo i veliko da ih dočeka, da ih razmjesti po selima i nahrani, a kad bi odlazili u borbe, na daleke puteve, dirljivo su ih ispraćali stari, djeca i žene, sa željama da ih sreća u boju prati. Narod je sa zebnjom pratio svaki ishod borbe, jer je s tom borbom, preko sinova svojih, bio krvno vezan. Po dalekoj jeki i huku borbe prepoznavao je svoje brigade. Često puta, za vrijeme neprijateljskih ofanziva, sa našom vojskom povlačilo se u zbjegoove hiljade ljudi. Neprijatelja su dočekivala pusta sela i naselja, bez žive duše, utonula u stravičnu tišinu. I to je i najsurovijeg osvajača obeshrabrivalo i uznemiravalo.

Ona je Armija bratstva naših naroda. Bratstvo i jedinstvo kovalo se na djelu, u borbi. Kovale su ga međusobno srpske, hrvatske, slavoenačke, makedonske i crnogorske brigade. To je bilo naše najubojnije oružje, koje smo iskovali u surovoj kovačnici rata. Duboko svjesna da je jedinstvo osnovni izvor njene snage, kao i čitavog našeg naroda, ona će ga i dalje njegovati i razvijati, bez kraja i konca, i na taj način jačati svoju borbenu spremnost za obranu.

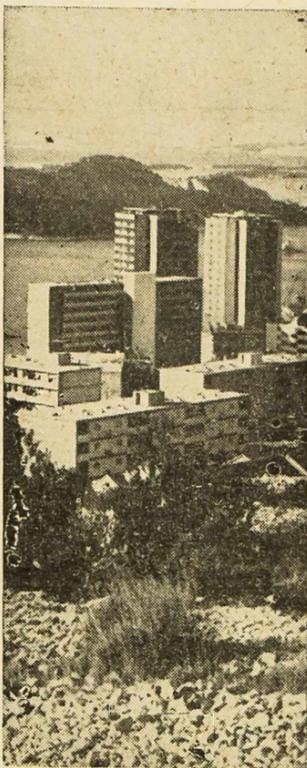
U njoj vlada novi duh kojim se zadvojila još od početka svoga stvaranja. On se ogleda, prije svega, u ljudskom odnosu između starješine i vojnika. Starješina gleda u vojnika čovjeka i donosi se prema njemu sa ljudskom brigom. On je to naučio još u toku borbe, kad je morao ličnim primjerom da ga uči ratnoj vještini, da se lično bori za njegovu ishranu i prenočište. On je takav odnos zadržao i danas, jer su mu te navike ostale trajno, zato što ih je sticao u najtežim danima, kad su i borci i starješine zajedno i podjednako podnosili sve nevolje i tegobe. S druge strane, vojnik više ne gleda u oficira i podoficira grubog i bezdušnog čovjeka, koji vrijeđa njegov ljudski ponos. O u njemu, prije svega, gleda učitelja, starijeg i iskusnijeg druga, koji ga obučava i naoružava svim potrebnim znanjima da bi što uspješnije mogao braniti svoju zemlju i svoj dom. Ostvareno je ono pravo povjerenje i vjera jednih u druge. Takvi odnosi razvijaju u našoj Armiji izvanredne snage, sposobne da pariraju svakom oružju agresora. To je onaj nemjerljivi element, koji će za neprijatelja ostati uvijek nešto što se pri ocjenama ne da izvagati.

Na takvim odnosima počiva i razvija se disciplina u našoj Armiji, koja je zasnovana na visokoj svijesti njenih pripadnika. Takva svjesna disciplina i takvi odnosi spadaju u najdragocjenije tekovine i tradicije naše Armije, a njih je u temelje naše narodnooslobodilačke vojske utakla slavna Komunistička partija Jugoslavije. Iz takve discipline i odnosa proističe ono izvanredno zalaganje čitavog sastava Armije na zadacima ovladavanja na vojnim znanjima i suvremenom ratnom tehnikom, na moralno-političkom jačanju njenih redova i na jačanju svih elemenata njene borbene spremnosti.

Rukovodeći sastav naše Armije u svom najvećem broju prošao je kroz rat i ratnu praksu. Taj kadar koji nije imao skoro nikakvih vojnih škola, morao je kroz borbu i školu u ratu da rješava i najsloženije vojničke zadatke. Započinjao je od običnog borca i uzdigao se do vrhova našeg komandiranja. Taj kadar se i danas nalazi u Armiji i naši narodi mogu biti sigurni da se pored takvih oficira ne mogu nikad više u našoj historiji ponoviti aprilske katastrofe i slični nacionalni slomovi.

Za izgradnju takve Armije najviše zasluga ima drug Tito, njen organizator i učitelj, tvorac njene strategije i taktike. Sa njim je ona u toku Narodnooslobodilačkog rata rješavala najteže borbene zadatke i tukla sve neprijatelje. On i danas

(Nastavak na 2. strani)

Sibenik

Svečane priredbe uz Dan JNA

I ove godine će 22. decembra — Dan JNA biti svečano proslavljen u svim jedinicama šibenskog garnizona. U kasernama, na brodovima i u ustanovama već se uveliko osjeća predpraznična atmosfera i raspoloženje. Vojnicima i mornarima održavaju se prigodna predavanja posvećena Danu JNA, a po školama u gradu oficiri vode razgovore sa đacima, govore im o svojim ličnim sjećanjima iz vremena rata kao i o današnjem razvitku, ulozi i zadacima naše Armije. Đaci po školama također pišu i zadatke na temu: »Jugoslavenska narodna armija — čuvar granica SFRJ. Najbolji radovi će biti nagrađeni, a neki i pročitani na svečanoj priredbi.

Posebna aktivnost odvija se u vojničkim klubovima jedinica — kulturnim institucijama vojnika i mornara. Tu se pripremaju priredbe koje će biti održane 21. decembra. Uoči Dana JNA, u Domu JNA, će biti održana svečana priredba za starješine garnizona i pozvane goste. U izvedenju programa učestvuju članovi Narodnog kazališta Sibenik, Centra za kulturno-umjetnički odgoj mladih, Marta Smolčić — Krušlin i Vojna muzika šibenskog garnizona. Poslije priredbe će biti drugarsko večer u čijem programu će učestvovati pjevači narodnih pjesama i zabavnih melodija Radio Beograda.

Na sam Dan JNA bit će izvršeno polaganje vijenaca na zajedničko groblje palih boraca na Raskrižju. U jedinicama će biti izvršene svečane smotre, podjela nagrada i odlikovanja, te čitanje naredbi o unapređenjima i pohvalama. Tog dana prije podne održat će se sportska takmičenja između sportskih društava garnizona i grada. Također će biti organizirane posjete pionira, srednjoškolske i radničke omladine kasarni »Rade Končara« i brodovima RM.

Na Dan Armije prije podne komandant garnizona će u Domu JNA primiti predstavnike šibenskih pionira, omladine i društveno-političkih organizacija. Ukoliko bude lijepo vrijeme na Trgu Sime Matavulja bit će izvršena smotra šibenskog omladinskog odreda, kojom će prilikom biti izveden zajednički kulturno-umjetnički program omladine i vojnika. Vojna muzika garnizona će održati uobičajene koncerte u jedinicama i u gradu.

Ovog puta će u Domu JNA biti otvorena i izložba amaterskih likovnih radova pripadnika JNA šibenskog garnizona, sa težnjom da to postane tradicija, tj. da se uvijek povodom Dana JNA organiziraju ovakve izložbe.

Pored ovih, u jedinicama će biti još i niz drugih manifestacija. M. Kurilov

Pored ovih, u jedinicama će biti još i niz drugih manifestacija. M. Kurilov

Pored ovih, u jedinicama će biti još i niz drugih manifestacija. M. Kurilov

Za daljnji razvoj šibenske industrije

Stvorena solidna osnova

Apstrahirajući izvjestan, gotovo neznatan broj šibenskih privrednih organizacija, koje u ovoj godini nisu uspjele polučiti zadovoljavajuću bilancu u svom poslovanju, bez dvojbe se može konstatirati da je 1963. godina u odnosu na prethodnu pokazala vidan napredak. Tu činjenicu, nema sumnje, uvjetovalo je više čimbenika, kao što su nove privredne mjere i novi, suvremeniji indikatori poslovanja svake privredne organizacije, nagrađivanje po učinku, naročito u onim kolektivima, koji su tu rovinu shvatili i razradili je u praksi ne uzimajući striktno u obzir već prevaziđene startne osnove, ali čini nam se, da je tom napretku valjan impuls bio i značajna ulaganja što su dosad izvršena u radnim organizacijama šibenske komune.

Daleko bi nas odvelo nastojanje da obuhvatimo sve te investicije, jer ih je bilo dosta i u raznim vidovima. Međutim, budući da raspoložemo tačnim podacima o dosadašnjim ulaganjima u industriju, ovdje ćemo ih i navesti. Za početak, navest ćemo, na primjer, da je u ovoj godini za proširenje i modernizaciju postojećih i izgradnju novih proizvođačko-prerađivačkih kapaciteta uloženo više od jedne milijarde i sedam stotina milijuna dinara.

Tvornica u Crnici utrošit će ove godine za rekonstrukciju i proširenje pogona ferolegura 533 milijuna dinara dobijenih iz saveznih i republičkih izvora i 133 milijuna vlastitih sredstava. To će omogućiti da se proizvodnja ferolegura — feromangana, silikomangana, silikokalcija i feromangana afiranog — poveća za 5.800 tona.

Tvornica glinice i aluminija u Lozovcu vrši rekonstrukciju pogona glinice i u to će utrošiti preko 129 milijuna dinara. Taj će kolektiv shodno navedenim ulaganjima povećati proizvodnju glinice na oko 8 tisuća tona. Već iduće godine, međutim, tvornica će prići zamjeni zastarjelih pretvarača, što će uvjetovati osjetno smanjenje troškova i povećanje proizvodnje aluminija za oko tisuću tona.

Najveći kolektiv šibenskog industrijskog bazena, TLM »Boris Kidrič« uložiti će do kraja ove godine više od 772 milijuna dinara. Od tog iznosa na vlastita sredstva tvornice otpada oko 630 milijuna dinara. Zahvaljujući tim ulaganjima, valjaonica će povećati proizvodnju za 5.270 tona, presaonica za 1.130 tona, dok će topionica davati 3.529 tona aluminijskih poluproizvoda više. Sve će to, nema sumnje, umnogome pridonijeti smanjenju troškova proizvodnje i povećanju produktivnosti rada i omogućiti da taj snažni oslonac šibenske privrede još uspješnije plasira svoje proizvo-

de, kako na domaće, tako i na inozemno tržište.

Značajna ulaganja, međutim izvršili su i neki drugi kolektivi. Tvornica tekstila »Jadranka« uložiti će do kraja ove godine oko 17,5 milijuna dinara. To je u stvari otplata već nabavljenih 48 automatskih tkalackih razboja. Što se tiče rada ove tvornice, valja napomenuti da će se i u budućem morati vršiti znatna ulaganja u cilju zamjene starih strojeva novim automatskim razbojima, jer će se jedino na taj način kao i stupanjem u čvršće kooperativne odnose i poboljšanjem tehnološkog procesa proizvodnje kolektiv odalečiti od permanentnog poslovanja na granici rentabiliteta.

Pored navedenih kolektiva vrijedno je također zabilježiti investicije poduzeća »Krka« u iznosu od 19 milijuna dinara, »Štampe« od 11 milijuna dinara i hidrocentrale »Jaruga« od preko pet milijuna 280 tisuća dinara. To bi, eto, bila najznačajnija ovogodišnja ulaganja u radnim zajednicama industrije šibenskog kraja.

Navedena sredstva, očito, nisu mala. Međutim, red je zabilježiti da dinamika ulaganja nije bila ipak u skladu s postavkama društvenog plana, i to u prvom redu zbog toga što su otpala izvjesna sredstva koja su privredne organizacije ove godine trebale dobiti sa strane. Dakle, sve u svemu, ovogodišnja ulaganja znatno će pridonijeti da veći broj industrijskih kolektiva još čvršće stane na svoje noge. Da će to imati svog odraza na cjelokupnu dinamiku privrednog kretanja u šibenskoj komunici nije potrebno, naravno, ni spominjati. Međutim, ne možemo se oteti dojmu da je potrebno kazati i slijedeće: veliku korist od tih ulaganja, koja su dobri dijelom i posljedica trenutnih lišavanja većih primanja, imat će bez sumnje upravo članovi tih radnih organizacija.

Konstituirajuća sjednica Općinskog sindikalnog vijeća

Konstituirajuća sjednica Općinskog sindikalnog vijeća

U četvrtak je održana konstituirajuća sjednica Općinskog sindikalnog vijeća. Za predsjednika je jednoglasno izabran Nikica Bujas, koji je i do sada vršio tu funkciju. U predsjedništvo su izabrani Nikica Bujas, Smiljana Karadole, Ante Buvinčić, Ljudevit Lušić, Alfons Foskio, Dane Sekso, Vinko Guberina, Mišo Juričević i Jere Zonja. Za novog tajnika izabran je Ljudevit Lušić, a za blagajnika Drago Kaleb.

Pored toga izabrani su rukovodioci i članovi pojedinih komisija. Predsjednik Komisije za organizaciono-kadrovsku pitanja je Ljudevit Lušić, a predsjednik Komisije za proizvodnju, produktivnost i raspodjelu je Dane Sekso, predsjednik Komisije za radničko i društveno samoupravljanje je Mišo Juričević, za predsjednika Komisije za radne odnose HTZ i socijalno osiguranje izabran je Rade Cakić, za predsjednika Komisije za odmor i rekreaciju Ante Buvinčić, a za predsjednika Komisije za građevinarstvo Drago Kaleb.

Na sjednici je također usvojen program rada Općinskog sindikalnog vijeća za naredne dvije godine. U programu je između ostalog, naglašena potreba osnivanja Centra za tvorničko obrazovanje u okviru djelatnosti Radničkog sveučilišta. Putevima institucije sistematski će se raditi na školovanju kadra u radnim organizacijama, na planiranju obrazovanja, pružanju direktne pomoći radnim organizacijama na provođenju odgojno-obrazovnog rada i obavljanju drugih zadataka s tog područja. Pored ostalog, dosta se diskutiralo o potrebi izgradnje radničkog doma u Šibeniku. Izvjesni zadaci na prikupljanju sredstava i drugi organizaciono pripremni radovi u pogledu izgradnje doma ušli su i u program rada.

(T. D.)

NAŠA ARMIJA

(Nastavak sa 1. strane)

njome komandira. Pod njegovim rukovodstvom ona se i dalje razvija i izgrađuje u sigurnog branioca nesmetanog razvitka naše socijalističke zajednice.

Zbog svega toga mi kažemo da naši narodi mogu biti sigurni u svoju Armiju, koja je spremna da s uspjehom izvrši sve zadatke i zahtjeve naše narodne obrane.

Dvadesetogodišnjicu Republike pripadnici JNA, zajedno s ostalim građanima Socijalističke Jugoslavije, proslavili su sa velikim uspjesima na svim područjima rada. Nemoguće je na malom prostoru iznijeti sve rezultate, jer uporedo sa vojno-stručnim osposobljavanjem, političkim izgrađivanjem i jačanjem borbene sposobnosti Armije, njeni pripadnici dali su značajan prilog i u izgradnji svoje socijalističke zemlje. Ali i nepotpuni podaci svjedoče o tom velikom doprinosu za 17—18 posljednjih godina. Evo samo nekih podataka.

Jedinice JNA izgradile su preko 1.000 km modernih puteva, oko 150 km pruge normalnog kolosijeka, podigle su blizu 230 mostova i probile preko 100 tunela.

Putem vojno-stručnog i tehničkog osposobljavanja vojnika također je dat zemlji veliki doprinos, jer je od svršetka rata do 1963. godine osposobljeno preko 600 hiljada raznih specijalista kao što su mineri, vozači motornih vozila, radiotelegrafisti, telefonisti, bolničari i dr.

U istom periodu opismenjeno je preko pola miliona vojnika.

U vojno-sanitetskim ustanovama liječeno je preko 5,5 miliona građana.

Vojnici i starješine JNA posebno se ističu svakom prilikom kada pojedine naše krajeve i ljude zadese elementarne i druge nesreće kao što su poplave, požari i slično. U svježem sjećanju su herojski i nezaboravni podvizi pripadnika Armije u spasavanju građana Skoplja prilikom katastrofalnog zemljotresa. Divnim primjerima samoprijegornog rada, danonoćnom borbom za spasavanje ljudskih života, oni su tamo ispisali jednu od najljepših stranica u posljednjem požrtvovanju Armije.

Od velikog je značaja i aktivnost pripadnika JNA u radu masovnih društveno-političkih organizacija, stručnih i sportskih organizacija, u organima društvenog upravljanja itd. Samo u toku 1962. godine u rukovodstvima takvih organizacija radilo je oko 25.000 pripadnika Armije, a tokom 1963. godine u izborne organe počev od Općinske do Savezne skupštine izabrano je oko 400 vojnih lica.

Jugoslavenska narodna armija posebno pažnju posvećuje fizičkom odgoju svojih pripadnika i u tom pogledu predstavlja veliku školu za sve grane sportske djelatnosti. U Armiji se sprovode brojna takmičenja, počev od jedinica pa preko garnizona do svearmijskih prvenstava. U tim takmičenjima učestvuju stotine hiljada mladih ljudi, koji poslije službe u Armiji, postaju aktivni članovi sportskih organizacija i organizacija za fizičku kulturu i prenose svoja iskustva iz Armije. I na ovaj način Armija jača obranu naše zemlje.

Svi ovi kvaliteti naše Armije — monolitnost njenih redova, bogato ratno iskustvo i revolucionarne tradicije, temeljit rad u posljednjim godinama na jačanju svoje borbene spremnosti i njena konstruktivna aktivnost u svim oblastima našeg društvenog života — čine je cijenjenom i voljenom kod naših radnih ljudi. Njeni kvaliteti čine je uglednom i van granica naše zemlje. Ona ne samo da predstavlja sigurnu okosnicu naše narodne obrane, nego — u skladu s čitavim našim socijalističkim razvitkom i miroljubivom politikom zemlje — predstavlja i snažan instrument mira. A veoma su poznati naponi koje naša zemlja čini u borbi za mir. Naši narodi mogu zaista mirno, kao ljudi čiste savjesti, svakom da pogledaju u lice, jer nema ni jednog poteza u našoj unutrašnjoj i vanjskoj politici koji nije na liniji mira, na liniji konstruktivne saradnje sa svim narodima svijeta. Na toj liniji naša Armija se ne sprema da napada i osvaja, nego samo svoje da brani, ona, dakle, služi djelu mira. Ali, sve dok postoje opasnosti po našu sigurnost i po sigurnost mira uopće, njena budnost i bojeva gotovost ne smiju ni jednog trenutka oslabiti.

I zato, ako bude trebalo da se njeni pukovi razviju u zaštitu rodene grude, naša Armija pod komandom svog Vrhovnog komandanta Maršala Tita, uspravit će se zajedno sa svojim narodom kao moćna gora, i branit će slobodu i život naših radnih ljudi.

MILOŠ ZEKIĆ, general-potpukovnik

Općinska konferencija Saveza omladine Drniš

U Drnišu je u nedjelju održana VIII općinska konferencija Saveza omladine Hrvatske. Konferenciji su pored brojnih delegata prisustvovali Miše Gračanin, član Predsjedništva CK SOH, Branko Zubović, član Sekretarijata KK SOH Split, Jovo Mudrić, sekretar OK SKH, Ivica Pamuković, predsjednik OO SSRN i Šime Duilo, predsjednik OSV. Na konferenciji je podnesen referat o društveno-političkoj aktivnosti omladine, izvršen izbor novog komiteta od 29 članova, nadzorne komisije od 3 člana, 6 delegata za kotarsku

STATUTI RADNIH ORGANIZACIJA

Zakon o upravljanju privrednim poduzećima od strane radnih kolektiva, koji je donesen pred trinaest godina, učinio je veliki kvalitativni skok na području upravljanja i to ne samo u okvirima naše zemlje. Stvoreni su radnički savjeti i njihova izvršna tijela, koji predstavljaju radni kolektiv, određuju i vode poslovnu politiku poduzeća. U relativno kratkom periodu postojanja radničkog samoupravljanja, naši radni ljudi su se sve više osposobljavali u pravcu vršenja funkcije samoupravljanja.

Pored predstavničkih tijela radnika, praktični život je stvarao i oblike direktnog, neposrednog učestvovanja svih radnih ljudi u upravljanju. Afirmaciju tih nastojanja učinio je novi Ustav. Ovaj temeljni dokument naše zemlje je postavio u program, — omogućiti svim članovima zajednice da aktivno učestvuju u javnom životu i u donošenju svih odluka predstavničkih, upravnih i ostalih tijela. Radne organizacije koje se sada nalaze pred donošenjem svog osnovnog akta — Statuta, treba da pronađu i u njemu odrede najadekvatnija rješenja neposrednog učestvovanja radnih ljudi u vođenju poslovne politike poduzeća. Za svaku radnu organizaciju to će predstavljati složen i težak zadatak, jer istovremeno tu se javljaju dva različita problema: 1. omogućiti što šire učestvovanje u odlučivanju svakom pojedincu i 2. pronaći organizaciju i tehniku normalnog i brzog odvijanja funkcije upravljanja, a prema tome i poslovanja. Ova dva elementa djeluju na istom pravcu, ali u suprotnim smjerovima. Zbog toga će to biti jedno od najsloženijih pitanja na koje će naći komisije za izradu nacrt statuta. Trebat će pažljivo i svestrano prići svakoj varijanti i tezi i u tome angažirati veći broj ljudi, kako stručnjaka, tako političkih radnika i radnika iz neposredne proizvodnje.

Iz dosadašnjeg rada o pitanjima statuta u radnim organizacijama ne bi se moglo steći utisak da je ovoj značajnoj društvenoj akciji data adekvatna pažnja.

Radne organizacije postavljeno pitanje rješavaju preko radnih jedinica, potvrđivanja odluka izbornih tijela, referenduma i slično.

Radne jedinice se osnivaju sa ciljem ekonomičnijeg poslovanja, bolje organizacije rada i proširenja samoupravljanja. Radnu jedinicu predstavlja određeni broj radnika nekog tehnološkog procesa, koji čini upravljačku cjelinu, a unutar se može planirati i utvrđivati dohodak, te provesti evidencija i kontrola. Jedinicom upravlja zbor radnika, koji sačinjavaju svi radnici zaposleni u njoj. Svaka organizacija će svojim statutom odrediti nadležnost i pravo radnih jedinica, na pr. da donosi svoje osnovne i operativne planove, kao i predračun proizvodnje, odnosno realizacije;

— podnosi radničkom savjetu na potvrdu proračun prihoda ili rashoda;

— vrši rasporedu čistog prihoda i osobnih dohodaka;

— daje suglasnost na prijem i otpuštanje radnika u svojoj jedinici ili o tome samostalno odlučuje;

— samostalno organizira izvršenje svojih planova;

— poduzima mjere za poboljšanje radne discipline, pokreće i vodi disciplinski po-

Neposredno upravljanje

stupak;

— razmatra pitanja unapređenja proizvodnje i organizacije rada i o tome donosi odluke;

— organizira suradnju s ostalim radnim jedinicama u radnoj organizaciji, itd.

Naveli smo samo neke primjere u odlučivanju kod radnih jedinica, međutim ova skala može biti različita i mnogo šira.

Radne jedinice, s obzirom na relativno malen broj ljudi, okupljenost, istovjetnost zadataka i interesa, su jedan od najfiksasnijih oblika neposrednog upravljanja u radnim organizacijama.

Ima dosta slučajeva da se cijela radna zajednica javlja kod rješavanja, odnosno odlučivanja o nekom pitanju. Razumljivo da je ovdje stvar tehnički složenija. Zato će skala pitanja biti manja. Kod jed-

nog većeg poduzeća će biti dovoljno na pr. da svi radnici odlučuju u ovim slučajevima: potvrđuju statut poduzeća, tekuće i perspektivne planove, potvrđuju osnovne mjerila o raspodjeli čistog prihoda i osobnih dohodaka, odobravaju godišnji izvještaj o poslovanju i povodom toga odobravaju rad radničkog savjeta.

U ovim slučajevima može doći do razmimoilaženja u stavovima između zajednice i radničkog savjeta. Tu je potrebno sačuvati autoritet i čine ali isto tako i organa upravljanja. Neke radne organizacije tada predviđaju raspuštanje radničkog savjeta.

Kod drugih se to dešava tako, da se proširi radnički savjet dok se raspravlja o spornom problemu i taj, nazovimo ple-num radničkog savjeta donosi konačnu odluku. Svaka radna

jedinica u plenumu radničkog savjeta izabere određeni broj predstavnika.

Mogu se odrediti i drugi postupci, na pr. da se sporno pitanje odgodi za rješavanje na određeno vrijeme, itd.

Daljnji oblik izjašnjavanja i odlučivanja cijele radne jedinice provodi se referendumom. Pored falkutativnog referenduma, normalno bi bilo statutom predvidjeti i obavezni referendum. Ovaj zadnji provodio bi se u izuzetno značajnim situacijama, kao na pr. kod spajanja i pripajanja radne organizacije, kod osnivanja i izdvajanja posebnog pogona, kod promjene predmeta poslovanja, itd.

Ustav je ostavio mogućnost neposrednog upravljanja i putem drugih oblika, a koje nije egzemplarno navodio u svojim odredbama.

B. Kale

Vitomir Gradiška

NOB 1943.

51

brigade se smjestio u selu Vidovićima (četnički kraj).

22. prosinca:

— Pošto su se Nijemci povukli iz Glamoča, VI brigada je dobila naređenje da sa dva bataljona krene u Zajapugu, dok sa dva druga da ostanu u Velikom Dolu.

— Prikaz stanja Partijske organizacija na općini Drniš za prosinca 1943.

Drniš: 2 partijske jedinice 7 članova
3 grupe simpatizera sa 20 članova
5 skojevskih grupa sa 20 članova
3 grupe AFZ-a od 12 članova

Siverić: 3 partijske jedinice 12 članova
MK od 3 člana
1 grupa simpatizera od 5 člana

Biočić: 2 partijske jedinice sa 8 članova
6 grupa simpatizera sa 20 članova
1NOO sa 5 članova
1 skojevski aktiv sa 14 članova
USAOH (omladinska organizacija za 46 članova

Tepluh: 1 grupa simpatizera

Miočić: 1 grupa simpatizera od 4 člana

— Skradinski četnici ubili u Skradinskom polju rodoljuba Laća Petra pok. Bože iz Dubravica.

24. prosinca:

— V brigada je obaviještena o pokretu 500 njemačkih vozila u ofenzivu prema frontu koji je ona držala braneci Bos. Grahovo. Uza sve to u toku noći 24-25. prosinca poduzet je napad na plavanske četnike sa tri bataljona i to: sa četvrtim bataljonom V. brigade, bataljonom »Gavrilo Princip« i Prvim bataljonom Kninskog part. odreda. Međutim četnici su bili na vrijeme obaviješteni o napadu, pa su nekoliko sati prije izbjegli iz Plavna. Bataljoni su ostali u Plavnu.

— VI brigada vrši pokret u pravcu Skučana, pa se oko 21. sata smješta u sjevernom dijelu Glamočkog polja.

25. prosinca:

— U rano jutro četnici napadaju položaj prvog bataljona V brigada u Plavnom. U borbi koja je bila četnici su bili odbijeni uz znatne gubitke. Naši su imali 2 mrtva i 1 smrznuto. Ostali dijelovi V brigade se prikupljaju na sektoru Plavno, napuštajući teritorij Bosne, koji su branili u dvomjesečnim stalnim borbama.

— VI brigada maršira preko Glamočkog polja i prebacuje se na relaciju Bos. Grahovo — Livno, da sprječii pljačku koju danomice vrše Nijemci svojim ispadima iz Livne i smješta se u prostor blizu Ljubunčića. Osiguranje komunikacije vrši 4. bataljon, dok su ostali u zeverji.

— Prema naredbi XX divizije u ofenzivnim akcijama učestvuju VIII brigade, čiji je jedan bataljon nastupa pravcem Maljkovo i čisti selo Otišić na prostoru između Svilaje i Cetine, te zajedno sa IX divizionom likvidira ovo uporište neprijatelja. Drugi bataljon VIII brigade istodobno postavlja sasjedu na prostoru Hrvace — Alebić za zadakom zatvaranja pravca Sinj — Vrlika, dok je treći bataljon u zaseoku Bitelićkom Podgradini. Četvrti bataljon ove brigade kreće preko Vrdove i zatvara pravac Livno — Celebić — Grahovo.

(Nastavit će se)

gradske vijesti

BOLOVANJA SU U OPADANJU

Srijedom u 7

JAVNA TRIBINA RADNIČKOG SVEUČILISTA

Srijeda, 18. XII — POMORSTVO SIBENIKA U SREDNEM VIJEKU. Predavač: prof. Frano Dujmović (predavanje Pododbora Matice hrvatske).

Srijeda, 25. XII — MIROLJUBIVA I AKTIVNA KOEGZISTENCIJA KAO OSNOVA MIRA U SVIJETU. Predavač: Milan Mladinović. Mala sala Doma JNA. Početak u 19 sati.

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera američkog filma — VOLITE LI BRAHMSA — (do 23. XII). Premijera sovjetskog filma — PO CIJENU ŽIVOTA — (24—26. XII).

Premijera njemačkog filma — JA NISAM KAZANOVA — (27—30. XII).

»20. APRILA«: premijera njemačkog filma — TAJNE ORIJENTA I DIO (do 22. XII).

Premijera njemačkog filma — TAJNE ORIJENTA II DIO (23—26. XII).

Premijera domaćeg filma — COVJEK SA FOTOGRAFIJE — (27—29. XII).

DEZURNE LJEKARNE

Do 20. XII — II narodna — Ulica bratstva i jedinstva. Od 21—27. XII — I narodna — Ulica Božidara Petranovića.

MATIČNI URED

ROBENI

Duškanka, Dušana i Ike Miloš; Gordana, Ante i Dionize Jakšić; Ojdana, Ante i Dionize Živković - Laurenta; Zvonimir, Ivana i Marije Budiša; Mirko, Ljubice i Skrobionja; Rajko, Vukolaga i Števanije Mandić; Anita, Drage i Mić - Plučić; Zeljko, Petra i Lucije Nadoveza; Ivica, Jose i Janje Klisović; Katica, Ivana i Marije Brajković; Helena, Jure i Milke Goleš; Nedjeljka, Ante i Vesele Lakoš; Nevenka, Miljenka i Mare Morić; Jasmina, Tomislava i Marije Peković; Dragan, Tomislava i Darinke Stojčić; Gorana, Bariše i Marije Brajković; Miomira, Nikole i Nediljke Vranjić; Marina, Emila i Cvite Španja; Ivo, Tomislava i Vjere Mikulandra; Ojdana, Milana i Cvite Juras; Edi, Ante i Bepe Jurat; Robert, Frane i Mirjane Paro-Cidolin i Miro, Gorka i Strelov.

VJENCANI

Vukičević Marijan, službenik — Oreščanin Vida, službenik; Fantulin Ante, soboslikar — Grozdanić Vesna, radnica; Blaće Joso, mehaničar — Guberina Anđeljka, službenik; Pulčić Petar, službenik — Kulušić Boja, radnica; Mrvica Tomilav, konobar — Jelovčić Slavica, domaćica i Spinjača Marijan, bravar — Komadina Ana, službenik.

UMRLI

Pavković Marića rod. Sarić, stara 79 god.; Milaković Milica rod. Zuvela, stara 53 god.; Sinčić Branko pok. Frane, star 65 god. i Hailović Jagoda Fehima, stara 7 mjeseci.

OBAVIJEST ČITAOCIMA

Iz tehničkih razloga ovaj broj lista tiskan je na četiri stranice.

Sljedeći broj »Sibenskog lista« izaći će u povećanom opsegu u ponedjeljak 30. prosinca ove godine.

Dvije posljednje sjednice Skupštine socijalnog osiguranja bave se analizom bolovanja i troškova zdravstvene zaštite, te stanjem poduzećima ustupljenih sredstava za bolovanja. Novi instrumenti zainteresiranosti u grani financiranja socijalnog osiguranja već pružaju pozitivne rezultate i daju dobre efektivne od kojih

OB AVIJEST GRAĐANSTVU I PRODAVACIMA POSTANSKIH VRIJEDNOTA

U vezi sa frankiranjem čestitaka koje će građani i organizacije upućivati u povodu novogodišnjih praznika, u poduzeću PTT u Šibeniku zamoljeni smo da objavimo slijedeću informaciju:

Čestitke napisane na dopisnici, razglednici ili stavljene u otvorenoj koverti, ako se njima izražava čestitanje u povodu Nove godine i ostalih državnih praznika trebaju bez obzira na broj riječi biti taksirane u mjesnom saobraćaju sa 8 dinara, u međumjesnom 10 dinara, dok se u međunarodnom saobraćaju takve čestitke taksiraju sa 20 dinara, ali pod uvjetom da sadrže najviše pet riječi, ne računajući potpis i datum. U protivnom, takve čestitke podliježu taksi od 30 dinara.

Sve ostale čestitke (25. prosinca i kombinirane — Nova godina i 25. prosinca) taksiraju se u mjesnom saobraćaju sa 8 dinara, a u međumjesnom sa 10 dinara, ukoliko su one izražene najviše sa pet riječi. U protivnom, ako sadrže više od pet riječi tada se u mjesnom saobraćaju taksiraju sa 10, a u međumjesnom sa 15 dinara.

Također se skreće pažnja građanstvu i organizacijama da s otpremom svojih pošiljaka ne čekaju posljednji dan, već da tome pristupe što je moguće ranije. Time će biti izbjegnute nepotrebne gužve, koje su se proteklih godina stvarale u poštama. Posebnu pažnju treba obratiti na pisanje tačnih adresa.

JAVNA ZAHVALA

U povodu smrti naše neprežaljene supruge, majke, sestre, strine i tetke

MILICE MILAKOVIĆ Rod. ZUVELA

toplo se zahvaljujemo primarjusu Ginekološkog odjela šibenske bolnice dru. Postružniku, liječnicima dru. Merlaku, dru. Domicu i dru. Bogdanu, kao i osoblju tog odjela na svesrdno ukazanoj pomoći i brizi za vrijeme liječenja drage nam pokojnice.

Također osjećamo da se zahvalimo kolektivima »Stampa« i Industriji »Krka« u organiziranju sprovoda, upućenim vijencima i pruženoj pomoći u našoj teškoj boli. Isto tako izražavamo zahvalnost obitelji — Junaković i Čurko, koji su u teškim časovima suosjećali s nama, kao i rodbini i prijateljima u Šibeniku i Veloj Luci, koji su nam izrazili sačuešće, položili vijence na odar i ispratili našu dragu pokojnicu na vječni počinak.

Svima još jednom od srca hvala!

Ožalošćeni:
suprug Frane i sin Boris

OB AVIJEST

Obavještavamo zainteresiranu stranku, da »Vinopod« Vinarija Šibenik u svojem dvorištu prodaje pečeni drop, po cijeni od 0,50 dinara po 1 kg.

»VINO PLOD«
VINARIJA ŠIBENIK

imaju koristi i radne organizacije i zajednica. Analizom od devet mjeseci koja je podnijeta na Skupštini 27. XI utvrđeno je da je broj izostanaka sa posla zbog bolovanja manji u ovoj komunalnoj zajednici za 1,3 posto. Tih dana je manje za 54.717 ili 25 posto nego 1962. što bi novčano iznosilo oko 30 milijuna. Dodamo li tome vrijednost nacionalnog dohotka, onda bi to iznosilo preko 170 milijuna dinara. Na užem šibenskom području dana je manje 38081, na drniškom za 16636. Pogledajmo neke proizvodne grane. U šibenskoj grani metalurgije i obojenih metala postotak bolovanja danas iznosi 5,9%, dok je 1962. bio 7,7% ili za 16133 dana manje. U ovoj grani posebno pozitivno utječe na stanje mali postotak bolovanja u Tvornici glinice. Iako je broj nesreća u ovoj grani za 418 manji, broj tih dana je opao samo za 170. Industrija građevinarstva bilježi veliko sniženje bolovanja od 8,8 na 4,9%, dok broj nesreća je porastao. I grana građevinarstva snižuje bolovanje za 6860 dana ili za 0,6%, zatim trgovina i ugostiteljstvo (od 5 na 4,3%), prehrambena grana (od 7,1 na 5,8%), saobraćaj (od 5,5 na 4,3%). Ukupno uzevši broj nesreća je manji za 652 slučaja, a broj dana bolovanja zbog nesreće je veći za 1765. U jednoj od glavnih proizvodnih grana drniškog područja proizvodnji i preradi ugljena došlo je do pada bolovanja za 2,9% ili za 10.672 dana, a u metalurgiji

obojenih metala za 5371 dana bolovanja. I građevinarstvo bilježi smanjenje za 3,2% bolovanja. Broj nesreća na ovom području manji je za 167, a izgubljenih dana veći za 702. Željeznički saobraćaj na šibenskom i drniškom području bilježi u 1963. porast i to za 1,7 odnosno 1,2%. Pogledamo li neka poduzeća onda je uspjeh još uočljiviji. Tako su se u ovom vremenu smanjila bolovanja poduzeća: Tvornice elektroda i ferolegura (od 11,3 na 7,7%), Električno poduzeće (od 6,8 na 4,5%), Šipad (od 12,6 na 9,3%), V. Skorpik (od 9,4 na 7,5%), Jadranka (od 8,9 na 5%), Ivan Lavčević (od 8,9 na 6,9%).

Zašto je došlo do tako osjetnog pada bolovanja. Ima tome više razloga. U prvom redu neke radne organizacije su se pobrinule da to pitanje u većem ili manjem opsegu postane briga organa i šireg kruga radnika. O tome se sada češće raspravlja, analizira i zauzimaju određeni stavovi. Bolovanja se ozbiljnije i pravilnije koriste nego ranije. U nekim poduzećima pomogla je i kontrola korištenja bolesnika. Uspjehu su pridonijele i pregledi liječničke komisije. Neki liječnici krivo shvaćaju ovu kontrolu. No treba je shvatiti i kao pomoć mladim kadrovima u ocjenjivanju radne sposobnosti.

Još ima poduzeća sa velikim postotkom bolovanja, kao: Rudnici ugljena Siverić (10,33%), Boksitni rudnici Drniš (11,5%), Tvornica elektroda

(7,7%), Izgradnja (7,8%), V. Skorpik (7,5%), Šipad (9,3%), »B. Kidrič« Ražine (6,7%), I. Lavčević (6,9%).

Koliko poduzeće svojim djelovanjem može učiniti na ovom sektoru neka posluži primjer Tvornice glinice u Lovzovcu. U devet mjeseci prošle godine bilo je kod toga poduzeća 1530 slučajeva bolovanja sa 7611 izgubljenih dana, dok u ovoj godini ima 760 slučajeva sa 4881 dana bolovanja. Znači da je indeks slučajeva 49, 6, a dana 64,1%. Veliki uspjeh je postignut i sa ustupljenim sredstvima za bolovanja. Ustupljeno im je 5.441.421, a isplaćeno 2.438.023 dinara, tako da im je preostalo sredstava 3.003.398. Sve je to postignuto svestranim zalaganjem kolektiva.

Da ima i suprotnih primjera pokazala je diskusija na nedavno održanoj Skupštini soc. osiguranja. Tako u »Izgradnji« radnici nemaju neplaćeni dopust za obradu polja, nego to

rješavaju kroz bolovanja. Laka kontrola u tom poduzeću ne samo što ne postoji nego uprava daje otpor uspostavi takove dužnosti. U Rudniku Siverić kontrolor izjavljuje da on nema snage obustaviti nekom bolovanje. U Boksitnim rudnicima kontrolna služba također nije ushodana. Kontrolori na području Drniša nemaju nikakve veze sa liječnicima. I na šibenskom području služba kontrole je dosta podbacila.

Na skupštini je zaključeno da se ne smije zaustaviti na ovom uspjehu s obzirom da kod mnogih poduzeća ima još dosta nenormalnih stanja u bolovanju. Izražena je još jednom volja svih skupština da je ovaj problem zajednički, a ne samo socijalnog osiguranja. Zbog toga je isticana potreba daljeg ozbiljnog angažiranja organa i organizacija u komuni na sagledavanju ovog problema i njegovog tretmana.

I. Ramljak

Jednokratni dodatak na mirovine

S obzirom da uživaoci mirovina (osobnih, invalidskih i porodičnih) nisu u toku 1963. primili nikakvo povećanje na povećane troškove života, Sa-

vezna skupština donijela je nedavno odluku o isplati jednokratnog dodatka na mirovinu. Jednokratni dodatak pripada svima uživaocima osobne i invalidske mirovine i to kojima je pravo na mirovinu priznato do 30. VI 1963. god. Uživaoci porodične mirovine imaju dodatak, ako im je porodična mirovina priznata do 30. VI 1963. god. poslije smrti osiguranika ili im je porodična mirovina određena iza smrti uživaoca mirovine i to ako je početak prava na osobnu ili invalidsku mirovinu — od koje se izvodi pravo na porodičnu mirovinu — određen do 30. VI 1963. god. U oba slučaja kritični dan 30. VI 1963. odnosi se na početak

(Nastavak na 4. strani)

GODISNJA SKUPŠTINA PODODBORA POVIJESNOG DRUŠTVA

U prostorijama Gradskog muzeja održana je godišnja skupština podružnice Povijesnog društva Hrvatske, na kojoj su analizirani dosadašnji rezultati djelovanja i određeni su zadaci za narednu godinu. Također se raspravljalo i o mogućnosti izdavanja historije grada Šibenika.

Na kraju je izabran novi upravni odbor, koji sačinjavaju prof. Tomislav Erak, Mirko Livaković i Paško Bubalo.

Kronika

GOSTOVANJE SPLITSKOG KAZALIŠTA

Prošlih dana gostovala je u našem gradu drama Narodnog kazališta iz Splita. Tom prilikom splitski gosti dali su dvije predstave komada »Skup« starog dubrovačkog spisatelja Marina Držića. Redateljsku postavku tog komada imao je renomirani jugoslavenski kazališni radnik dr Marko Fotez. Posjet naših građana bio je dobar, kao uostalom i uvijek kada se upriličuje neko gostovanje.

ZBIRKA PJESAMA TROJICE MLADIH PJESNIKA

Prema obavještenju iz Pododbora Matice hrvatske u Šibeniku, to će kulturno-naučno udruženje uskoro predati u tiskak zbirku pjesama trojice mladih »tvoraca riječi«. Svojim radovima u toj će zbirci biti predstavljeni već afirmirani Slobodan Grubač, koji je svoje pjesme tiskao u većem broju jugoslavenskih listova i

časopisa, te Olgica Marić i Mirko Vidović.

USPJELI »SRETAN PUT«

Nedavno gostovanje Omladinsko-dječjeg pozorišta iz Skoplja bilo je veoma uspješno. Skopljanci su tom prilikom izveli više predstava komada »Sretan put« Viktora Rozova i »Ukradenog princa i izgubljene princeze« Dena Toteva, makedonskog spisatelja. Priredbe su upriličene u organizaciji šibenskog Centra za kulturno - umjetnički odgoj mladih, davane su u dvorani Narodnog kazališta, a posjet je bio veoma dobar. Predstave su izvedene sasvim korektno. Publika veoma zadovoljna.

TEČAJ ZA FOTOAMATERE

Šibenski Dom tehnike, koji radi u bivšim prostorijama Muzičke škole, idućih dana počinje ozbiljnim radom. Kako smo obavješteni, uskoro će početi rad nekoliko tečajeva, kao na primjer tečaj za fotoamater. Interes za taj tečaj je veoma velik. Dom tehnike raspolaže za to odgovarajućim prostorijama i laboratorijima. Poslije tog tečaja početak će rad i tečaj za radio-amater.

Više sredstava za pomoć gluhim osobama

Općinski odbor Saveza gluhih djeluje na području bivšeg šibenskog kotara, te danas okuplja 220 osoba. Prema dobivenim informacijama ova organizacija je posljednjih godina, iako raspoloživo neznatnim sredstvima uspjela veći broj djece uputiti na školovanje odnosno na izučavanje zanata, a izvjestan broj smješten je u za to odgovarajuće domove. Od 45 takove djece koja su bila upućena u domove gluhih mnogi su izučili zanat i tako počeli samostalno djelovati. I danas se na raznim školama nalazi 20 gluhih osoba sa ovog područja, a velik broj uključen je u privredu. Izvjestan broj starijih osoba prima socijalnu pomoć ili invalidninu, a roditelji takove djece dobili su dječji dodatak. U vidu jednokratne pomoći dosad je isplaćeno oko milijun dinara i to za one osobe koje ni-

su ispunjavale uvjete za dobivanje socijalne ili druge slične pomoći.

Ova organizacija je dosadašnjom aktivnošću opravdala općinskih skupština u Šibeniku, Kninu i Drnišu pružena materijalna pomoć. Iako dobar broj gluhih osoba živi na području drniške općine, ipak u prošloj godini organizacija Saveza gluhih nije dobila ni jedan dinar. Međutim, takova lica dobila su odgovarajuću podršku i u vidu materijalne pomoći. Savez gluhih je također uputio nekoliko svojih članova na oporavak, a u ovoj godini počeo je rješavati i njihova stambena pitanja. Tako je dvojici članova u vidu pozajmice data novčana pomoć. Isto tako zabilježeni su povoljni rezultati na oživljavanju kulturno-prosvjetne aktivnosti gluhih osoba.

Jednooki Džek

Američki film. Režija: Marlon Brando.

Film Marlona Branda, s Marlonom Brandom i za Marlona Branda. Takva bi otprilike mogla biti najkraće izrečena karakteristika ovog filma. Jer, kolikogod je on sadržajno zanimljiv i prilično bogat radnjom, ipak je Marlon Brando kao režiser sve i previše podčinio narcizoidnom eksponiranju samog sebe kao glumca, u sim mogućim pozama, rakursima, planovima, maskama i kostimima. Pretjeranost ovakvog samodopadnog pozerstva je tolika da, zahvaljujući tome, ostaju u pozadini i stvarne kvalitete filma, koji bi sigurno bio sasvim dobar da je glavnu ulogu tumačio netko drugi. Jer, isključujući navedenu zamjerku, Marlon Brando je pokazao kvalitete režizera koji ne samo da dobro pozna svoj zanat, već je i stanju da filmsku izražajnost obogati i originalnim potezima, a u pozitivne stavke filma moramo utvrditi i odličnu glumu Karla Maldena i izvrsnu fotografiju. Ovako, međutim, čak i glumačke kvalitete Branda, koje su neosporne, nisu se afirmirale.

Operacija Ticijan

Domaći film. Režija: Radoš Novaković

Nije ovo prvi pokušaj da se naša kinematografija obogati i djelima kriminalnog žanra, ali to nikako ne ide. Mislim da ne ide u prvom redu zato, što su njihovi autori opterećeni utjecajima iz mnoštva takvih filmova vanjske produkcije, koje, svjesno ili nesvjesno, ali uvijek nevjesto koriste u svojim filmovima, te oni na kraju postaju bezoblični konglomerati svega i svačega, ali bez onoga što je osnovno za kriminalni film, a to je vješto vođenje radnje, koja svojom rastućom napetosti od gledaoca pravi aktivnog učesnika zbivanja i njegovu svijest angažira u otkrivanju onoga što je nepoznato, a što se prije vremena ne smije otkriti. Toga baš nedostaje i »Operaciji Ticijan« i zato i ovaj pokušaj u cjelini nije uspio, a o njegovim nedostacima u pojednostima bi se moglo i previše govoriti, da bi to imalo smisla. Dakle, dobar jugoslavenski kriminalni film je još uvijek neispunjena želja.

Mržnja bez milosti

Zapadnonjemački film. Režija: Ralph Lothar

Na temu dvojnosti blizanaca nije teško izmisliti ni najbizarnije kombinacije i komplikacije. Još ako je jedan od njih umno poremećen i ako je treći akter fanatični dirigent, koji uslijed fizičkog nedostatka ima komplekse i neprestanim osvajanjem žena nastoji da potvrdi vrijednost svoje ličnosti. Sve se dešava u granici realnosti, bolje rečeno u irealnosti, koja bi gledaoca mogla i da momentalno nervno rastroji, kad ne bi bilo i previše artifičijelno i očigledno montirano u svrhu postizanja krajnjeg efekta jeze i izazivanja živčanih sokova. Tako smo ipak ostali relativno hladni, što je još jedan dokaz kako dramatičnost, pa ne znam kako bila izrežirana i odglumljena, može da ima adekvatni efekat samo ako se temelji na realnim sadržajima.

ŠKOLE I PRIVREDA

U debati o Narctu plana za 1964. godinu, koja je nedavno vođena u Saveznoj i republikim sskupštinama, ukazano je na poseban značaj brzog školovanja stručnjaka neophodnih privredi i društvenim službama. Prema podacima koji su iznijeti, kvalifikaciona struktura zaposlenih mnogim radnim organizacijama je nepovoljna. Ekonomske analize pokazuju da se to neposredno odražava na proizvodnju, usporava porast produktivnosti i povećava proizvodne troškove.

Ono što karakterizira ovu debatu je stav — prvi put tako jasno izražen — da se obrazovanje ne može posmatrati izolirano od našeg ekonomskog razvika, već kao veoma značajan element proizvodnje. To znači da se školstvo više ne smatra za »prosvjetarstvo«, »prosvjećivanje naroda«, već mu se prilazi kao organiziranom sistemu obrazovanja kadrova. Zato je usvojeno gledište da svi činovi našeg privredno razvika, prije svega radne organizacije i komune, imaju posebne zadatke na području brzog školovanja stručnjaka.

Čekuje se da će uskoro i zakonskim propisima biti regulirana mnoga pitanja iz ove oblasti i to na taj način da povezanost između obrazovanja kadrova, s jedne strane, privrede i društvenih službi, s druge strane, dođe do što jačeg izražaja. Tako se, vjerovatno, ubuduće neće dozvoliti da radna organizacija donese investicioni program ili plan o rekonstrukciji u kome su predviđeni svi materijalni elementi — izuzev kadrova. Do sada nije bio mal i broj ovakvih slučajeva i zato se dešavalo da za mašinama rade nekvalificirani radnici ili da na mjestu određenom za srednjekvalificiranog stručnjaka radi inženjer. Baš na

ovom području — u poboljšanju kvalifikacione strukture zaposlenih — kriju se znatne rezerve, naše privrede. Stručnjaci Ujedinjenih nacija su, na primjer, utvrdili da osnovno obrazovanje radnika povećava produktivnost za 40 odsto, a srednje obrazovanje čak i za 100 odsto.

Jedna od mjera koje treba da budu usvojene je i povećanje procenta koji radne organizacije izdvajaju iz sume ukupnih bruto ličnih dohodaka za obrazovanje. Smatra se da ovaj procenat treba povećati od 1 na 2,5 odsto, čime bi se dobila značajna materijalna sredstva za proširenje i opremu ustanova za obrazovanje.

Posebna pažnja u idućoj i nekoliko narednih godina posvetit će se školovanju srednjekvalificiranih stručnjaka. Njihov broj u odnosu na visokokvalificirane opada tokom posljednjih godina. Sada na jednog visokokvalificiranog dolazi u prosjeku svega 1,8 srednjekvalificiranih stručnjaka, iako bi trebalo da taj odnos iznosi 1:15. Zajednica će, u tu svrhu, u 1964. i nekoliko slijedećih godina izdvojiti znatno veća sredstva nego ranije.

U komunama i radnim organizacijama će se ubuduće morati veća pažnja nego do sada posve-

titi i osnovnom obrazovanju proizvođača. To je, također, jedan od prioritarnih zadataka, od čijeg ostvarenja u ve ikoj mjeri zavisi kurentnost naše privrede, koja se sve više uklapa u međunarodnu podjelu rada. Zato treba podržati sve dosadašnje i razvijati nove inicijative koje su u tom pravcu pokazali organ radničkog samoupravljanja, narodna i radnička sveučilišta. B. S.

Kada su stvarani organi vlasti u šibenskoj općini

U »Šibenskom listu« od 28. studenoga 1963. godine, broj 584, na strani 3, pod gornjim naslovom donesena je vijest o osnivanju prvih organa vlasti na teritoriji općine Šibenik. U odnosu na prve mjesne NOO-e bivše općine Tijesno vijest ne odgovara stvarnosti. U ožujku 1942. godine u selima općine Tijesno, tj. Betini, Murteru, Tijesnome, Jezerima i Pirovcu postojali su samo Odbori za narodnu pomoć, a od kojih je onaj u Betini nastao iz ranijeg Odbora crvene pomoći, koji je u tom selu djelovao od 1939. godine. S osnivanjem prvih ilegalnih NOO-a teško je išlo, jer su i uslovi za njihov rad bili teški, a bilo je i nerazumijevanja kako ta nova vlast treba da izgleda. U Općinskom komitetu KPH, u kome su se nalazili drugovi Vodopija Ive iz Murtera, Frkić Roko-Ljutac iz Tijesnoga, Petrović Sime iz Jezerca, Erak Zvonko iz Pirovca (do aprila 1942. godine) i Jakovčev Gojko iz Betine, često se raspravljalo o ovoj temi. Bilo je čak i kritike našeg Komiteta od strane Okružnog komiteta KPH za Sjevernu Dalmaciju u Šibeniku. Tako je u selima općine Tijesno došlo do osnivanja prvih ilegalnih NOO-a tek sredinom 1942. godine. Prvi je osnovan ilegalni NOO Betina na mjestu zvanom Zatoke, južno od Vranskog jezera. Na sastanku su bili prisutni drugovi Balin Marko, predstavnik organizacije HSS-a, Bosna Petar simpatizer KPH, dok se predstavnik jugonacionalista Tomas Ante nije odazvao pozivu. Tađe je osnovan prvi ilegalni NOO, koji je brojio prvu navedenu dvojicu drugova, a treći član je bio sekretar mjesne partijske organizacije, pisac ovih redaka. Bilo je to 11. lipnja 1942. godnie, tj. dan prije poznate borbe »Prve primorske čete« u Dugi kod Vodica.

Gojko Jakovčev

KONFERENCIJA SAVEZA OMLADINE

U prisustvu preko 100 delegata iz 93 omladinska aktiva, u Kninu je održana godišnja konferencija Saveza omladine kninske općine.

Referat o radu i narednim zadacima podnio je Dušan Mažibrada, dosadašnji predsjednik Općinskog komiteta Saveza omladine.

Konferencija je ocijenila, da je rad omladine u proteklom periodu bio raznovrstan i plodan. Mladići i djevojke kninske općine, sudjelujući u lokalnim radnim akcijama, pomagali izgradnju škola, elektrifikaciju sela, radili su na popravku puteva i gradnji sportskih objekata. Mladi ovog kraja učestvovali su u sastavu dalmatinskih omladinskih radnih brigada, na izgradnji Auto-puta, obnovi i izgradnji Skoplja.

Poboljšan je rad na ideološko - političkom obrazovanju mladih i razvijanju kulturnih, sportskih i zabavnih aktivnosti. Na tom polju rada postojala je vrlo lijepa suradnja omladine i pripadnika JNA.

Konferenciji je prisustvovalo

KNINSKA KRONIKA

Ivan Pavić, član Kotarskog komiteta Saveza omladine Split. Zapaženo je prisustvo istaknutih društveno-političkih radnika i predstavnika JNA.

SKUPŠTINA OPĆINSKOG SAVEZA IZVIDACA

U dvorani Doma JNA u Kninu održana je prva godišnja skupština Saveza izviđača općine Knin, koji okuplja oko 600 članova, pripadaju određima »Boško Zunić« i »Mlada Bukovica«, četi »Momčilo Popović« u Polači, izviđačkoj jedinici Ekonomske škole, brđanima i porječanima. Izviđači kninskog područja, pored dobrih rezultata, koje su postigli u svojim organizacijama, sudjelovali su na svim važnijim akcijama izvan područja svoje komune, na zborovanju izviđača Dalmacije u Trogiru, akciji »Kalnik 63«, logorovanju u Sremskoj Kamenici i drugim.

I u narednom periodu, pored omasovljenja organizacije, predviđaju se nove akcije i zadaci. Pored ostalih, predviđa se proslava 10-godišnjice

postojanja i rada Odreda »Boško Zunić«.

Skupštinu izviđača općine Knin pozdravili su Savez izviđača Hrvatske, Kotarski odbor Saveza izviđača Split, Općinski savez izviđača Šibenik i predstavnici izviđačkih organizacija iz Bosanske Krupe, Cazina i Bihaća.

Na kraju je izabran novi upravni odbor Saveza, a za predsjednika je ponovno biran Slavko Galić.

PRVI SNIJEG U KNINU

U subotu, rano poslijepodne, počeo je u Kninu padati snijeg, koji je ubrzo zabijelio ulice okolinu. Snježnom pokrivaču naročito su se obradovala djeca, koja su na ulice iznijela svoje saonice i uživala do noći u prvoj ovogodišnjoj zimskoj radosti.

Sutradan ujutro kiša je otpila snijeg. Umjesto njega, hladna kiša, nošena burom predveče je izazvala poledicu i okovala ogoljele krošnje korom leđa. Dinara i ostale planine oko Knina pune su snijega. (m)

Ovo će vas zanimati

Moda i medicina

Već odavno vode bitku kapriciozna nestašna moda i stroga puritanska medicina. Mnogo je kopalja moralo da se polomi, na primjer, zbog steznika. Prekomjerno stezanje struka dovodilo je do poremećaja funkcija unutrašnjih organa. Stradao je grudni koš, pluća, želudac, a na jetri — napravio njenom dijelu koji je zapravo pritisivan — dolazilo je do vrlo opasnog oštećenja. Steznici su, između ostalog, bili uzročnik rađanja djece sa defektom.

Uostalom, težnja da se po svaku cijenu bude vrlo lijep i danas stvara velike muke medicinarima: moraju objašnjavati da nedovoljna, a što je najvažnije, nepravilna ishrana, možda, doprinosi da se dobije lijepa linija, ali istovremeno škodi zdravlju.

Medicina je morala da ratuje i sa isuviše dugačkim noktima, i sa kalupima u koje su stavljane noge ženske djece da bi ostale male i »lijepe«. Higijena se borila i protiv zanošenja nekim igrama.

Cesto je ta borba na obostrano zadovoljstvo pretvarana u savez i sporazum. I higijena i moda u istoj mjeri se zalažu za namještaj jednostavnih i lijepih linija protiv razborenog, sa mnogim sitnim detaljima i drugim suvislim ukrasima na ormanima i stolovima, protiv mnoštva tepiha, jastučića, beskrajnog niza sitnica na vitrinama i u njima, protiv abadžura s naborima od svile. Slična je situacija i u pogledu kancelarijskog namještaja.

Ali, pogledajmo šta je još uvijek sporno.

Tu skoro vidio sam djevojku s elegantnim cipelama: štiklica tanka i visoka. Palo mi je u oči da pri hodu nije stabilna i da jedva korača. Ne, ja nisam pro-

tiv štikla, ali... cipele sa visokom štiklom obuvajte ponekad kada idete u kazalište, na večernju svečanost. Nemojte ih stalno nositi, čak ni oada kada ste na njihovim navikli i kada ne osjećate nikakve teškoće.

Zašto? Zato što se težina tijela čovjeka raspoređuje otprilike ovako: 60 odsto na petu, ostalo — na prednji i bočni dio stopala. Ako pak dignete petu za deset centimetara, ili još više, tijelu nedostaje oslonac i centar težine premješta se naprijed. Uslijed toga razvija se takozvano poprečno ravno stopalo.

Za svaki dan najhigijenskije je nositi cipele sa štiklom od otprilike 5 centimetara. Razumije se, za ekscurzije i poljske radove takva štikla nije pogodna. Međutim, djevojke od 16—17 godina uopće ne bi smjele da nose cipele sa visokom štiklom (od deset i više centimetara). A pitanje je da li ih moraju nositi i žene u godinama!

Higijena se ne slaže ni s muškom modnom obucom. Uške (ali ne sa uskim špicem!) cipele niku dobre: zimi je u njima hladno, a ljeti — noge se intenzivno znoje, pritiškuje se krvni sudovi.

Mnogo ima nezgoda i sa frizurama. Dobro je što je prošla moda »konjskih repova«, jer zbog poremećaja u ishrani na mjestima koja su najzategnutija, dolazi do opadanje kose. Moderne ženske frizure (ako se poštuju pravila ondulacije i farbanja) na prvi pogled ne mogu se napadati sa gledišta higijene. Ali takozvano tapiranje može poremetiti kosu i dovesti do njenog propaganda. Uz to brižljivo čuvanje tapirane kose otežava njegu kose, njeno redovno pranje. U nekim slučajevima to dovodi do oboljenja. Očni ljekari navode da djevojke koje nose

duge kose ili spuštaju pramenove da im padaju preko očiju, vrlo često imaju procese zapaljenja očiju — konjunktivitisa. Bilo, kako bilo, medicina i moda moraju ići ruku pod ruku. Jer, ljepota čovjeka ne može se zamisliti bez harmoničnog razvika organizma i ako čovjek nije zdrav.

Kako se troše sredstva Sportske prognoze

Kao što je poznato dio sredstava ostvarenih od »Sportske prognoze« i »Lotoa« namjenjen je izgradnji sportskih objekata. Poslije četiri godine postojanja ovih igara na sreću ostvareni su pozamašni iznosi. Utoliko prije je odgovor na pitanje, kako se troše ta sredstva, aktuelniji i poželjniji.

Na savjetovanje o fizičkoj kulturi bilo je dosta govora o trošenju sredstava koja su, iz nedjelju, sve više rasla. Preko službe društvenog knjigovodstva Savezna komisija za fizičku kulturu konstatirala je pored pozitivnih rezultata, i nedovoljne poduhvate u nekim komunama.

Postoje slučajevi ispostavljanja lažnih računa. To je bio način da se sredstva koriste za druge potrebe, a ne za ono za što su namjenjena. Umjesto da se fondovi za investiranje izgradnje sportskih objekata povećaju dogadalo se suprotno. Novac je korišćen za takmičenje pojedinih klubova. I ne samo to. Neke sportske organizacije nabavljale su televizore i opremale dijelove prostorija, pa čak i uređivale kancelarije!

Ako se prelistaju podaci koji su iznijeti na nedavnom savjetovanju nije teško zapaziti da su mala sredstva koja fizička kultura dobija od »Sportske prognoze« i »Lotoa« u poredenju s ostvarenom uplatom. Naime, da su razne dažbine velike, tako da poslije podjele nagrada dobitnicima ostaje samo 34 do 37% za izgradnju sportskih objekata. Na primjer, u toku 1962. godine ostvarena je uplata oko 4 milijarde, a prihod za fizičku kulturu bio je nešto preko jednu milijardu i sto milijuna dinara!

Zanimljivo je da neke općine nisu našle za shodno da pošalju svoje tekuće račune da bi im se ispostavio novac od igara na sreću koji bi, namjenski mogli da koriste. Kolika je zainteresiranost u tim općinama za izgradnju objekata za fizičku kulturu kad nitko nije zainteresiran za novac?!

Materijalna primanja od »Sportske prognoze« i »Lotoa« nisu mala. Zato se ubuduće mogu više voditi računa o sredstvima i što je najvažnije njihovom namjenskom trošenju.

D. Popović

DALMATINSKA ZONSKA LIGA

DOSK - JADRAN 1:0 (1:0)

Igralište na Podvornici. Igrano po kiši i blatu. Gledalaca oko 500. Sudac Nikola Đurović (Zadar). Strijelac Čosić u 40. minuti.

DOSK: Vuković, T. Ožegović, S. Kravar, Duilo, M. Nakić, Kovačević, Bjeđević, Čosić, Čular, M. Braica, Kedžo.

JADRAN: Biočić (Almić), Berković, Bilić, I. Boljat, Ninić, Bubić, Bilić II, Markov, Kesić, Bonačić.

U nedjelju je nastavljeno takmičenje u Dalmatinskoj nogometnoj zoni i DOSK se pred svojim gledaocima revanširao za svoj prvi poraz u ovom takmičenju. Po kiši i blatnom terenu on je zasluženo pobijedio »Jadrana« s rezultatom 1:0 (1:0).

Jedini zgoditak utakmice postigao je Čosić u 40. minuti igre u vrijeme stalne nadmoći domaće momčadi.

U drugom je poluvremenu DOSK imao još nekoliko šansi da poveća rezultat, ali u tom nije uspio.

Najbolji igrači domaće momčadi bili su strijelac jednog zgoditka Čosić i Ožegović, a kod »Jadrana« su se istakli Sudac Đurović iz Zadra, uz Kesić i Bonačić.

Sudac dobro asistenciju Jušića i Mičića iz Šibenika, obavio je svoj zadatak bez greške. (c)

»POLET« - »DINARA« 2:2 (2:2)

Utakmicu I kola proljetnog dijela po hladnom i kišovitom vremenu, pred oko 300 gledalaca, vodio je Tikulin iz Zadra.

Strijelci: 1:0 u 10. minuti Despić, 2:0 u 16. minuti Grgas-Oštro 2:1, u 23. minuti Kostić i u 26. minuti 2:2 Kostić.

POLET: Pender, Krnčević, Ležaja, Pavasović, Grgas-Svirac, Despić, Vučkov (Rošini), Relja, Čatlak, Grgas-Siška, Grgas-Oštro.

DINARA: Čuk (Gerbus), Barišić, Grubač, Madžar, Klepo, Marić, Sabljčić, (Šmuc), Bjeđević, Kostić, Petković, Maglića.

Početak pripada domaćima, koji su golovima Despića i Grgas-Oštre do 16. minute povelili sa 2:0. Vodstvo domaćih ne zbunjuje goste, već ih sredi, igraju bolje i preko Kostića u 26. minuti izjednačuju rezultat. U 28. minuti kod jednog napada domaćih u buketu igrača u svom kaznenom prostoru centarhalf »Dinara« zaustavlja loptu s obje ruke, što sudac nije vidio. Do kraja I dijela snage na terenu su bile izjednačene.

U II dijelu početak pripada domaćima, ali zbog neefikasnosti nadmoć nije realizirana. U jednoj gužvi pred golom gostiju domaći igrač Relja udara centarhalfa i sudac ga isključuje iz igre. Premda s igračem manje, domaći do kraja održavaju ravnotežu, pa i ako je bilo šansi za jednu i drugu momčad, rezultat se do kraja nije mijenjao.

Rezultat odgovara igri iako je »Polet« bio bliži pobjedi.

Najbolji kod domaćih Pavasović, zatim Ležaja, Despić i Čatlak, a kod gostiju Klepo, Kostić i Petković.

Sudac je počeo odlično, ali se kasnije praveći greške izgubio, a najveća greška je previd očitog jedanaesterca u korist domaćih. (B. K.)

REZULTATI 16. KOLA

»Polet« - »Dinara« 2:2, »Došk« - »Jadrana« 1:0, »Veletbit« - »Junak« 1:2, »Zmaj« - »Solin« 4:2, »Zadar« - »Jugovinil« 4:2, »Zadar« - »Jugovinil« 2:1.

TABLICA

Split	14	11	2	1	40:9	24
Jadrana	14	9	2	3	33:9	20
Zmaj	15	9	2	4	41:23	20
DOSK	15	8	3	4	29:16	19
Solin	15	8	3	4	35:24	19
Zadar	14	7	3	4	25:21	17
Junak	15	6	4	5	30:26	16
Tekstilac	14	6	3	5	32:28	15
Dinara	14	5	3	6	30:22	13
Jugovinil	15	3	7	5	29:25	13
Metalac	14	5	2	7	25:28	12
Lika	14	2	6	6	29:40	10
Polet	14	2	5	7	25:41	9
Veletbit	15	4	1	10	19:41	0
Jedinstvo	14	0	0	14	7:76	0

Jednokratni dodatak na mirovine

(Nastavak sa 3. strane)

prava bez obzira kada je rješenje o pravu donijeto. Drugi uvjet za oba slučaja je da uživaoci imaju pravo na mirovinu

mirovina	do 13.000	dodatak	90%
od 13.001 do 15.000		„	87%
od 15.001 do 20.000		„	84%
od 20.001 do 25.000		„	80%
od 25.001 do 30.000		„	76%
od 30.001 do 35.000		„	72%
od 35.001 do 40.000		„	68%
od 40.001 do 54.000		„	64%
preko 54.000		„	60%

Najveći iznos dodatka je dan 1. XII 1963. (mirovina, zaštićeni dodatak, poseban dodatak, mirovinski dodatak i povećanje od 400 dinara).

Na ovaj jednogodišnji dodatak nemaju uživaoci osobne, invalidske i porodične mirovine koji su bili zaposleni na dan 1. XII 1963. pa im se zbog toga isplaćuje ili dio mirovine ili im se mirovina uopće ne isplaćuje.

Jednokratni dodatak isplaćivat će se uživaocima zajedno sa mirovinom za siječanj 1964. tako da će obe isplate uslijediti istim čekom.

I. R.

Oglašujte u

„šibenskom listu“